7/322 -3-

143

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-[illegible]

Konu : Yazılı Soru Önergesi 15293 31 A[illegible]3.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :a) TBMM Başkanlığı'nın 03.08.1999 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00. 02-7/322-1221/3346 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 05.08.1999 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-44-9/3715 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet DERİN'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve kendileri adına tarafımdan cevaplandırılması tensip edilen, 7/322-1221 esas no.lu yazılı soru önergesine ilişkin bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EKLER
Ek-1 Önerge Cevabı
(3 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sayın Hüsamettin ÖZKAN)

144

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DERİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/322-1221)

Soru 1 :

Yerli Kömür-İthal kömür haksız rekabetinin, ülke ekonomisinde büyük zararlar vermeye başladığı günümüzde, yerli üreticilerin, brüt bilanço üzerinden %5 maden fon iştiraki %5'de devlet hakkı olmak üzere %10'luk ek maliyetine karşılık, ithal kömür'e fon koymayı düşünüyormusunuz?

Cevap 1 :

Ülkemiz kömür kaynaklarının değerlendirilmesi, kaliteli kömür üretiminin yanısıra kömür iyileştirme tesislerinin kurulmasının özendirilmesi ve hava kirliliği yoğun olan illerde kirliliğin azaltılmasını sağlamak amacıyla, ısınmada niteliği uygun yerli kömürlerimizin kullanımının yaygınlaştırılması, Bakanlığım politikaları içinde yer almaktadır.

Son yıllarda özellikle büyük kentlerimizde görülen hava kirliliği, ithal kömürü gündeme getirmiştir. Bu sebeple başlayan kömür ithalatı giderek artmıştır. Sorunun çözümünde ithalat gibi aşırı ve ülkemiz açısından çok pahalı tedbirlere meydan vermemek ve yerli madencilik sektörünü de belirli oranlarda desteklemek amacıyla ısınmada ithal kömürün yanısıra, yerleşim merkezlerinde niteliği uygun yerli linyitlerin kullanımının sağlanmasını teminen, Bakanlığım tarafından her yıl Çevre Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile gerekli koordinasyon yapılarak, teshinde kullanılacak kömür özelliklerinin belirlendiği Kömür Genelgesi hazırlanmaktadır. Bu genelge, gereği için tüm Valiliklere ve bilgi için de ilgili Bakanlıklara gönderilmektedir.

İllerde Valilerin başkanlık ettiği İl Mahalli Çevre Kurulları hava kirliliği ile mücadele konusundaki önlemleri alırlarken, illerinde kullanılacak kömür özelliklerinin belirlenmesi çalışmalarında yararlanmak amacıyla söz konusu genelgenin baz alınması istenmektedir. Ancak uygulamalarda bazı Valiliklerin İl Mahalli Çevre Kurulları kararlarında Genelgede belirlenen özelliklere uymadıkları görülmektedir.

8 Mart 1993 tarih, 21518 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre Bakanlığı Mahalli Çevre Kurulları Çalışma Esas ve Usulleri Yönetmeliği'nde ilgili Bakanlığın Çevre Bakanlığı olduğu ve söz konusu yönetmelik hükümlerinin Çevre Bakanlığı tarafından yürütüldüğü ifade edilmektedir. Dolayısıyla İl Çevre Müdürlükleri'nin de temsil edildiği İl Mahalli Çevre Kurulları'nın yakıt programları hazırlık çalışmalarında Çevre Bakanlığı etkili olmaktadır.

Valiliklerin hava kirliliği ile mücadelede alacakları kararlarda daha etkili olması, idarede birlik ve uyumun sağlanabilmesi amacıyla bu yıl hazırlanmış olan kömür genelgesi Başbakanlık Genelgesi olarak ve Başbakanlık kanalıyla gereği için tüm kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir. Söz konusu Genelge ile Valilikler ve mahalli idareler Genelgede yer alan açıklamalar ile teknik ve idari hususları titizlikle uygulamaları ve denetimi için gerekli önlemleri almaları konusunda talimatlandırılmışlardır.

Yerli kömürlerimizin, ithal kömüre karşı haksız rekabet konumunda olduğu, yerli kömürlerimiz aleyhinde olan piyasa koşullarının mutlaka düzeltilmesi gerektiği, Aralık 1998 ayında toplanan "Enerji Şurası"nca da Hükümetimize tavsiye olarak verilmiştir. Bu konuda Bakanlığımız, gerek teknik gerekse mali tedbirlerle, yerli kömür sanayiimizin gözetilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu çerçevede ithal kömürlerin giriş gümrüklerinde kalite kontrol analizlerinin yapılması, gümrüklerin bu analizleri yapacak şekilde techiz edilmeleri, kömür ithalatı yapılacak gümrüklere sınırlama getirilmesi, düşündüğümüz teknik tedbirlerden bazılarıdır. İthal kömüre fon getirilmesi konusunda ise, konunun ilgili Bakanlıklarca, uluslararası anlaşmalar da dikkate alınarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Soru 2 :

Birçok gelişmiş ülkede, yakılması yasak olan petrokokların ithalinin yasaklanması veya sınırlandırılması konusunda bir çalışma yapılacak mıdır?

Cevap 2 :

Çevre Bakanlığı'nın 13 Ocak 1995 tarih ve 1995/1 sayılı genelgesi ile ısınma amaçlı petrokok kullanımı yasaklanmış olup, sadece çimento fabrikaları ve modern teknoloji ile çalışan kireç fabrikalarına kullanım izni verilmiştir. İthal edilen petrokokun bu fabrikalar dışında teshinde ve diğer sanayi tesislerinde kullanılmasına yönelik uygulamaların, Çevre Bakanlığınca hazırlanan 27 Mayıs 1997 tarih ve 1997/9 sayılı genelge çerçevesinde Valiliklerce önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması tüm Valiliklere genelge ile duyurulmuştur. İthal edilen petrokokun kendi kullanım amacı dışında kullanan tesislere ithal müsaadesinin bir daha verilmemesi yönünde gerekli düzenlemelerin Çevre Bakanlığınca yapılması hususu daha önce yayımlanan Bakanlığım Genelgelerinde özellikle belirtilmiştir. Bu konu, Başbakanlıkça da "İthal Kömür Kullanımı ile İlgili Esaslar" konulu kömür genelgesi ile de talimatlandırılmıştır.

Görüldüğü gibi Bakanlığım belli kalite ve vasıflara haiz yerli linyitlerimizin teshinde kullanılmasını teşvik etmek amacıyla gerekli politika ve tedbirleri uygulamaktadır. Ancak, kirletici vasfı yüksek olan kömürlerin insan sağlığı ve çevreye vereceği geri dönülmez tahribatları önlemek amacıyla Çevre Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlığımca tüm Valiliklere gönderilen "Hava Kirliliği Açısından İllerin Dereceleri" listesine uyulması gerekli ve zorunlu görülmektedir.